

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

DANSSTUDIES

FEBRUARIE/MAART 2016

MEMORANDUM

PUNTE: 100

Hierdie memorandum bestaan uit 26 bladsye.

NOTA VIR NASIENERS:

Hou streng by hierdie memorandum wanneer nagesien word. Die standaardiseringsproses tydens memorandumbesprekings verseker dat die memorandum die meeste moontlike antwoorde van kandidate dek. Elke nasiener moet dit op konsekwente wyse verstaan en toepas. In sommige kwalitatiewe vrae moet jy jou professionele en ingeligte oordeel uitoefen.

Hierdie vraestel moet deur ervare dansonderwysers/-beamptes/-adviseurs nagesien word aangesien dit spesialiskennis vereis.

- By sommige vrae het kandidate 'n keuse. Indien kandidate beide vrae beantwoord het, sien slegs die antwoorde op die eerste vraag na.
- Kandidate kan 'n wye verskeidenheid antwoorde gee, afhangend van wat hulle in die klas behandel het.
- Hoë, medium of lae kognitiewe vlakke wat in elke antwoord verwag word, word in die Fokustabel onder elke vraag ingesluit.
- Nasieners moet NIE volpunte toeken vir 'n antwoord wat oppervlakkig en ontoereikend is NIE.
- Wees op die uitkyk vir wat die kandidaat weet, en nie vir wat hy/sy nie weet nie.
- Wanneer paragrawe of opstelle nagesien word, gee merkies volgens die Fokustabelle en neem die kognitiewe vlak vereis, in ag.
- Gebruik die beskikbare rubrieke om die puntetoekenning na te gaan en te bevestig.

AFDELING A: VEILIGE DANSPRAKTYK EN GESONDHEIDSORG**VRAAG 1: OPWARMINGS- EN AFKOELPROSESSE**

Baie moontlike metodes en faktore sal deur kandidate in VRAAG 1.3 gegee word. Gebruik professionele oordeel wanneer punte vir hierdie vraag toegeken word. Ken 1 punt per relevante feit toe.

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Opwarmings- en afkoelprosesse						
1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 Afkoelproses (herken)	√			3		
1.2 Ontspanning (aanbeveel)	√				3	
1.3 Opwarming (ontleed)	√				4	

- 1.1 1.1.1 F (1)
- 1.1.2 T (1)
- 1.1.3 F (1)

- 1.2 **Kandidate moet DRIE voorbeelde van ontspanningsmetodes/-tegnieke voorstel wat by 'n danser se afkoelproses na 'n dansklas ingesluit kan word en motiveer waarom dit doeltreffend sou wees. Ken 1 punt vir elke metode/tegniek toe. Moet NIE punte vir EENwoord-antwoorde toeken NIE.**

Moontlike areas wat ingesluit kan word:

- Een van die doeltreffendste ontspanningsmetodes is om diep asemhaling by die afkoelproses aan die einde van die klas in te sluit. Dit kan gedoen word terwyl jy plat lê sodat die hartklop stadiger word en die liggaam en gees/verstand heeltemal ontspan. Diep asemhaling sal die hele sisteem weer krag gee.
- Die dansers kan visualisering gebruik om hulle te verbeel dat hulle in 'n rustige, stil omgewing is. Rustige musiek kan ook ingesluit word om die gees te ontspan.
- Die dansers kan hulle spiere saamtrek en die spanning vir 5 sekondes hou en dan weer ontspan vir 10 sekondes en herhaal. Dit sal die aandag op enige spanning in hulle liggame vestig.
- Stadige volgehoue strekwerk moet altyd aan die einde van die klas gedoen word/afkoelproses sodat die gespanne spiere heeltemal gestrek word.
- Enige ander geskikte antwoorde. (3)

1.3 Kandidate moet die verskillende faktore wat 'n danser se opwarming kan beïnvloed, ontleed.

Moet NIE punte vir EENwoord-antwoorde toeken NIE.

- Opwarming sal afhang van die genre/vorm wat die danser gaan dans. Die opwarming moet spesifieke bewegings insluit vir die klas wat gaan volg, bv. ballet, Afrikadanse, klopdanse, ens. sal almal verskillende opwarmingsprosesse vereis.
- Die weer kan ook die lengte van die opwarmingsproses bepaal. In baie koue weer sal 'n langer opwarmingsproses nodig wees.
- 'n Danser se ouderdom beïnvloed ook die lengte van die opwarming. Hoe ouer 'n danser is, hoe langer moet die opwarmingsproses wees.
- Indien 'n danser 'n besering of gestremdheid het, sal dit ook in die opwarmingsproses in ag geneem moet word en moet daar op spesifieke oefeninge m.b.t. die beseerde area gefokus word.
- Die opwarming sal verskil na gelang of dit voor 'n dansklas of voor 'n opvoering is.
- 'n Opwarming voor 'n opvoering moet uiterse fokus van die verstand insluit voordat opgetree word.
- 'n Opwarming kan op die vereistes van 'n spesifieke opvoering/optrede fokus.
- 'n Opwarming kan vertrouens oefeninge insluit.
- Enige ander geskikte antwoord.

(4)
[10]

VRAAG 2: FIKSHEIDSKOMPONENTE

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Fiksheidskomponente						
2.1 Fiksheidskomponente (herken)	✓			4		
2.2 Spierkrag (bespreek)	✓				4	

VOORBEELD VAN MOONTLIKE ANTWOORDE:

Kandidate kan verskillend op die voorbeelde hieronder reageer. Gebruik professionele oordeel as die antwoord verskillend, maar korrek, is.

- 2.1 2.1.1 te dans/beweeg vir 'n lang ruk (1)
- 2.1.2 die krag en beheer van die bolyf/buik en rug/liggaam/middelpunt/
 kern (1)
- 2.1.3 balans (1)
- 2.1.4 soepelheid (1)
- 2.2 **Kandidate moet VIER voordele van krag in die dansklas bespreek.**
- Dit verbeter fisiese optrede, spieruithouvermoë/volharding omdat spiere vir 'n lang ruk kan saamtrek sonder om moeg te word.
 - Dit verminder die risiko van beserings omdat bewegings beheer sal wees.
 - Dit vermeerder/verhoog die krag in die gewrigte om te beweeg en die arms en bene teen swaartekrag te lig.
 - Dit verbeter balans omdat die spiere die liggaam ferm in 'n posisie kan hou.
 - Dit laat die danser hoër spring omdat daar spierkrag in die bene is – laat kragtige veerkragtige bewegings toe.
 - Stel danser in staat om mededansers op te lig.
 - Verhoogde vermoë om vinnig en rats van rigting te verander
 - Enige ander geskikte antwoorde. (4)

[8]

VRAAG 3: POSTUUR

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Postuur						
Goeie postuur (verduidelik)	✓				4	

Kandidate sal baie verskillende maniere verskaf om goeie postuur te verduidelik, en waarom dit in die dansklas *noodsaaklik* is.

Moet NIE punte vir EENwoord-antwoorde toeken NIE.

Ken 2 punte toe vir *verduideliking* en 2 punte vir *waarom dit noodsaaklik* in die dansklas is.

Moontlike antwoorde vir verduideliking van goeie postuur:

- Goeie postuur is die verlenging van die ruggraat deur 'n denkbeeldige lyn van die bokant van die kop tot by die middel van die voete te trek.
- Goeie postuur vereis 'n sterk kern wat al die interne organe kan ondersteun en die ruggraat verleng kan hou.
- Enige ander geskikte antwoorde.

(2)

Moontlike antwoorde vir waarom dit in die dansklas noodsaaklik is:

- Dit laat vryheid en grasiëuse beweging toe.
- Dit voorkom stremming op die rug en gewrigte – voorkom beserings.
- Dit verbeter balans en belyning.
- Dit laat sterk kragtige bewegings van die arms en bene toe.
- Enige ander geskikte antwoorde.

(2)
[4]

VRAAG 4: NEUROMUSKULÊRE VAARDIGHEDE (MOTORKOÖRDINASIE)

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Neuromuskulêre vaardighede	✓	✓				6
Ontwikkel neuromuskulêre vaardighede (vertolk en toepas)						

BAIE MOONTLIKE ANTWOORDE SAL DEUR DIE KANDIDATE VERSKAF WORD:
Verskeie neuromuskulêre vaardighede KAN by die kandidaat se antwoord ingesluit wees. Daar is ses motoriese fiksheidskomponente.
Oordeel die diepte van die kandidaat se kennis wanneer punte toegeken word.
Hierdie is 'n HOËVLAKVRAAG.

Vertolkings kan 'n oorsig van neuromuskulêre vaardighede of spesifieke komponente van motoriese koördinasie insluit:

Dit sal van die kandidaat vereis word om te bespreek hoe die genoemde komponent ontwikkel.

- **Kinestetiese bewustheid kan op baie verskillende maniere *ontwikkel* word soos:**
 - Om die beweging in die liggaam aan te voel deur in die spieël te kyk en jouself te korreger en om na die verbale korreksies van die onderwyser te luister en dit toe te pas.
 - Die onderwyser wat die danser se liggaam in die korrekte/regte posisie inbeweeg.
 - Om bewegings wat korrekte tegniek gebruik, te herhaal totdat dit outomaties word. Hoe meer die liggaam spesifieke bewegings oefen, hoe meer sal hierdie vaardighede ontwikkel met die brein wat uiteindelik die boodskappe onmiddellik na die liggaam stuur sonder bewuste denke.
 - Enige ander geskikte antwoorde.
- **Ruimtelike bewustheid kan op baie verskillende maniere *ontwikkel* word soos:**
 - Om saam met dansmaats of in 'n groep te werk vereis bewustheid van die patrone, rigtings, vorms, ens. wat gemaak moet word.
 - Om in 'n klaskamer te dans en verskillende kante as 'voor' te gebruik, kan dit ook ontwikkel eerder as om altyd in een rigting (as 'voor'/die voorkant) te dans.
 - Om in verskillende opvoerruimtes te dans.
 - Oefeninge wat koördinasie van die linker- en regterkant van die liggaam ontwikkel.
 - Improvisasie om spontane reaksies te ontwikkel en om bewustheid van musiek, prikkels, ruimte, ander dansers, ens. te verhoog.
 - Enige ander geskikte antwoorde.
- **Ritme kan op baie verskillende maniere *ontwikkel* word soos:**
 - Om verskillende musiekgenres in die dansklas te gebruik.
 - Improvisering op uitdagende musiek wat poliritme/sinkopasie, ens. gebruik.
 - Liggaamperkussie om saam met bewegings soos rubbersteweldanse, gebruik van blikke, stokke ens. te gaan.
 - Enige ander geskikte antwoorde.

- **Ratsheid kan op baie verskillende maniere *ontwikkel* word soos:**
 - Om in verskillende rigtings in (binne) 'n oefening te beweeg.
 - Om op vinnige musiek/begeleiding te dans sodat die liggaam moet aanpas en vinnig verander.
 - Vorentoe-kombinasies wat die dansers uitdaag om ruimte te gebruik.
 - Enige ander geskikte antwoorde.
- **Balans kan op baie verskillende maniere *ontwikkel* word soos:**
 - Adage: Voer stadige bewegings uit terwyl daar op een been gestaan word/oordra van gewig.
 - Draai op een been.
 - Spring op een been/alternatiewe bene.
 - Verbetering/Versterking van postuur en belyning.
 - Enige ander geskikte antwoorde.
- **Reaktiwiteit kan op baie verskillende maniere *ontwikkel* word soos:**
 - Improvisasieklasse waar die danser onmiddellik op 'n prikkel/idee moet reageer.
 - Vertrouensoefeninge waar die danser nie weet wat volgende gaan gebeur nie.
 - Kontakwerk/Dansmaats waar die danser by verskuiwings in die liggaamsgewig/-balans, ens. moet kan aanpas.
 - Gebruik improvisasie om emosionele reaksies op bewegings/prikkels te ontwikkel.
 - Enige ander geskikte antwoorde.

[6]

LET WEL: Kandidate het 'n keuse tussen VRAAG 5 en VRAAG 6.
Sien slegs die EERSTE ANTWOORD na indien die kandidaat beide vrae beantwoord het.

VRAAG 5: BESERINGS (Keusevraag)

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Danstegniek/-beserings						
Simptome (beskryf)	✓			3		
Oorsake (voorspel)	✓				2	
Behandeling (verduidelik)	✓				4	
Komplikasies (afleiding)	✓					3

**Baie verskillende antwoorde sal deur die kandidate verskaf word.
Al die antwoorde moet direk met 'n verstuiting te make hê.**

MOONTLIKE ANTWOORDE:

IDENTIFISEER DRIE SIMPTOME (3 punte)
1. Pyn in die spier/sening 2. Swelsel in die oorverrekte/ geskeurde spier/sening 3. Beperkte vermoë om die geaffekteerde area te beweeg • Enige ander gepaste simptoem.

(3)

GEE TWEE MOONTLIKE OORSAKE VAN DIE VERSTUITING (2 punte)
1. Swak kondisionering (tekort aan fiksheidskomponente)/gebrek aan gereelde oefening kan die gewigte minder buigbaar maak en meer waarskynlik 'n spier-/seningbesering veroorsaak. 2. Swak tegniek soos verkeerde gewigsplasing en postuur wat stremming/spanning op gewigte/spiere/senings sal plaas. • Enige ander gepaste oorsake.

(2)

VERDUIDELIK DIE ONMIDDELLIKE BEHANDELING VAN HIERDIE BESERING
1. Laat die verstuite spier vir ten minste 'n dag rus. Vermoë gebruik van die verstuite spier terwyl dit pynlik is. Wanneer die pyn begin verdwyn, vermeerder aktiwiteit baie stadig. 2. Gebruik ys vir die eerste drie dae. Daarna sal hitte of ys help. 3. Plaas druk op die verstuite spier/sening om swelling te verminder en beweging te voorkom wat dit verder kan beseer. 4. Lig die verstuite spier op, d.i. lig bokant die hart.

(4)

**LEI DRIE BEALNGRIKE KOMPLIKASIES AF WAARVOOR HY MOONTLIK
GEDURENDE SY FINALE PRAKTIESE DANSVOORBEREIDING
TE STAAN KAN KOM**

1. *Verlaagde kardiovaskulêre fiksheid* – Die danser sal onfiks wees en uithouvermoëvlakke sou gedaal het. Dit beteken hy sal nie met die nodige energie kan optree/dans nie en dat hy moeg sal word en maklik uitasem sal raak. Sy werk sal nie moeiteloos lyk nie.
 2. Hy sal *spierkrag* verloor – Sy spiere sal nie teen optimale krag werk nie a.g.v. 'n tekort aan oefening, dus sal bewegings nie so beheersd en bedwonge (in toom gehou) soos voor die besering wees nie. Dit beteken dat daar 'n gebrek aan grasia en presisie in die werk kan wees/die danser kan moontlik nie die hoë spronge ten volle uitvoer nie. Balans/Postuur/Belyning kan ook beïnvloed wees.
 3. Die beseerde enkel kan dalk swel wanneer die danser weer met aktiwiteite begin en dit kan aanhoudende pyn en verlaagde aktiwiteitsvlakke veroorsaak. Styfheid in die beseerde area kan 'n wye reeks bewegings verhinder. Die hoeveelheid tyd wat aan voorbereiding in die klas spandeer word, kan verminder wat beteken dat die eksamenwerk nie ten volle afgerond is nie.
- Enige ander gepaste komplikasies.

(3)
[12]

OF

VRAAG 6: SPIERE EN AKSIES (Keusevraag)

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Spiere en aksies						
6.1 Kies (herken)	✓			1		
6.2 Benoem (onthou) Aksie (ontleed)	✓			1	1	
6.3 Kies (herken) Aksie (ontleed)	✓			1	1	
6.4 Aksies (ontleed)	✓				1	
6.5 Aksies (ontleed)	✓				1	
6.6 Doel (ontleed)	✓				2	
6.7 Postuur (evalueer)	✓					3

- 6.1 Semimembranosis (1)
- 6.2 Sternocleidomastoid (1)
- Enige EEN aksie:
- Fleksie
 - Laterale fleksie
 - Rotasie van die kop (1)
- 6.3 Gluteus Maximus (1)
- Enige EEN aksie:
- Ekstensie/Strekking van die heupgewrig
 - Eksterne rotasie (1)

- 6.4 Fleksie (1)
- 6.5 Enige EEN van die volgende spiere:
 • Gastrocnemius
 • Soleus
 • Tibialis Posterior (1)
- 6.6 • Help om die knie te buig en te strek
 • Strek die heup/Ekstensie (2)
- 6.7 Erector spinae – die romp is effens gestrek
 Laer erector spinae – stabiliseer die ruggraat
 Transverse abdominis – trek die maag na die ruggraat toe
 Multifidus – stabiliseer die bolyf (3)
 [12]
- TOTAL AFDELING A: 40**

AFDELING B: DANSGESKIEDENIS EN -GELETTERDHEID**VRAAG 7: CHOREOGRAFIE EN OPVOERING/OPTREDE**

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Choreografie en opvoering						
7.1 Musiekelemente (verduidelik)		√			6	
7.2 Improvisasie/Komposisie (ontwerp)		√				6

Baie moontlike antwoorde sal deur die kandidate verskaf word.

Gebruik professionele oordeel wanneer punte vir hierdie vraag toegeken word.

VOORBEELDE VAN MOONTLIKE ANTWOORDE:**7.1 AI DRIE elemente moet ingesluit word.**

Ken 2 punte toe vir elke element verduidelik en hoe dit musikaliteit in dansuitvoering beïnvloed.

Geen punte moet toegeken word vir EENwoord-antwoorde nie.

- 7.1.1
- Tempo verwys na die spoed van die musiek waarteen jy sal dans.
 - Bewegings kan vinnig/stadig wees of versnel/spoed verloor.
 - Die spoed/tempo van die musiek beïnvloed die energie en stemming van die dans. Belangstelling word geskep as die spoed van die musiek verander word. (2)
- 7.1.2
- Toonkleur verwys na die gehalte van die klank.
 - Die instrumente/toonkleur beïnvloed die bewegingsgehalte.
 - Verskillende instrumente het verskillende klanke en dit beïnvloed die stemming van die danstonele en help om die storie te vertel. (2)
- 7.1.3
- Dinamika verwys na hoe hard of sag, vinnig of stadig die musiek gespeel word.
 - Die dinamika in die musiek beïnvloed die dinamika in die dans.
 - Dit beïnvloed hoe 'n beweging uitgevoer word (bv. glad, skerp, vry vloei, beperkte/gebonde vloei, sterk, lig, volgehoue en perkussief).
 - Dinamika voeg uniekheid, rykheid en krag by die bewegings. (2)

7.2 **Kandidate moet EEN van die prikkels kies. Indien die kandidaat oor meer as een prikkel antwoord, moet slegs die EERSTE EEN nagesien word.**

'n Aktiwiteit moet *ontwerp* word wat duidelik toon hoe kreatiwiteit ontwikkel kan word en hoe hy/sy choreografiese elemente, motiewe/gebare kan insluit.

Baie moontlike aktiwiteite sal ontwerp word. Gebruik professionele oordeel wanneer punte vir hierdie vraag toegeken word.

Twee voorbeelde van moontlike *ontwerpe* vir *aktiwiteite*:

POËSIE-PRIKKEL:

- Begin met dansers wat elkeen 'n kort limeriek/gedig skryf of terugdink aan een wat hulle reeds geleer het.
- Dansers moet dan motiewe, gebare en ander choreografiese elemente byvoeg om die woorde in hulle limeriek uit te druk.
- Dansers sit dan die limeriekbewegings/-gebare oor in 'n sekvens.
- Die sekvens kan dan saam met dié van ander dansers op 'n reeks maniere gekombineer word, bv. solo's, duette, ens.
- Kies 'n stuk musiek wat reg voel (gepas is) om die limeriek/gedig te komplementeer.
- Choreografiese elemente, soos unison, vlakke en rigting, kan dan ingebring word.
- Die begin en einde kan dan bygesit word wat tot die bedoeling van die limeriek/gedig bydra.

REKWISIETE-PRIKKEL:

- Begin met elke danser wat 'n stoel as rekwisiet gebruik en besluit waarvoor dit nog, behalwe 'n stoel, gebruik kan word (simboliek).
- Dansers improviseer bewegings op die stoel met gebruik van al die vlakke (hoog/medium/laag) om die simboliek te ontwikkel.
- Dansers improviseer dan bewegings waar hulle die stoel in die ruimte rondbeweeg vir verdere ontwikkeling van die simboliek.
- Dansers vorm paartjies en kombineer die simboliese betekenis wat hulle deur improvisasie ontwikkel het in kort motiewe.
- Dansers voeg drie choreografiese elemente by die motiewe, bv. kanon/patroonwerk/unison.
- Dansers voeg dan 'n begin en einde by wat aan die simboliese betekenis van die stoele gekoppel is.
- Die sekvens word in 'n komposisie geformaliseer om oorgange tussen die motiewe in te sluit vir aanbieding.

(6)
[12]

RUBRIEK VIR VRAAG 7.2

6	Kandidaat kan 'n innoverende improvisasie-aktiwiteit ontwerp wat 'n ontwikkelde begrip toon van hoe 'n prikkel gebruik word om kreatiwiteit te ontwikkel. Die aktiwiteit toon struktuur en sluit die gebruik van motiewe of gebare en choreografiese elemente in en kan in 'n kreatiewe komposisie ontwikkel.
5	Kandidaat kan 'n improvisasie-aktiwiteit ontwerp wat 'n begrip toon van hoe 'n prikkel gebruik word om kreatiwiteit te ontwikkel. Die aktiwiteit toon struktuur en sluit die gebruik van motiewe of gebare en choreografiese elemente in en kan in 'n kreatiewe komposisie ontwikkel.
4	Kandidaat kan 'n improvisasie-aktiwiteit ontwerp wat 'n bietjie begrip toon van hoe 'n prikkel gebruik word om kreatiwiteit te ontwikkel. Die aktiwiteit toon 'n bietjie struktuur en 'n bietjie begrip van hoe om motiewe of gebare en choreografiese elemente in te sluit wat tot 'n komposisie kan lei.
3	Kandidaat kan nie 'n aktiwiteit ontwerp nie, maar kan voorbeelde gee van hoe om die prikkel te gebruik. Daar is nie 'n duidelike struktuur oor hoe om 'n komposisie te ontwikkel nie. Beperkte begrip van motiewe, gebare en choreografiese elemente in die antwoord.
2	Kandidaat kan 'n paar voorbeelde van hoe om 'n prikkel te gebruik, verskaf.
1	Kandidaat het 'n vae begrip van improvisasie of choreografie.

VRAAG 8: SUID-AFRIKAANSE CHOREOGRAWES

VOORGESKREWE SUID-AFRIKAANSE CHOREOGRAWES	
Veronica Paeper	Mavis Becker
Vincent Mantsoe	Hazel Acosta
Alfred Hinkel	Carolyn Holden
Sylvia Glasser	Dada Masilo
Gary Gordon	Gregory Maqoma

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Choreografe						
Loopbaan/invloede (onthou)			√	7		
Choreografiese benadering/styl/ belangrike prestasies/bydraes tot dans (ontleed)			√		7	
Skryf in korrekte formaat (toepas)			√		1	

Kandidate sal 'n wye reeks inligting verskaf afhangend van hulle inligtingsbronne/handboeke.

Gebruik professionele oordeel wanneer die gehalte van die kandidaat se antwoord geassesseer word.

Valueer die hele antwoord in konteks om te bepaal wat die kandidaat weet en ken punte dienoreenkomstig toe.

LAEVLAKPUNTE VIR:

- Herroep die choreograaf se professionele loopbaan as 'n danser/choreograaf.
- Mense/Sosiopolitieke konteks wat sy/haar werk beïnvloed het of met wie sy/hy saamgewerk het. (7)

MEDIUMVLAKPUNTE VIR:

- Die choreografiese benadering tot sy/haar danswerke en/of sy/haar eie unieke dansstyl/voorbeelde uit 'n werk wat hulle gesien het.
- Die choreograaf se belangrike prestasies en bydraes tot die danskuns in Suid-Afrika.
- Antwoord as 'n artikel geskryf. (7)

(1)

[15]

ASPEKTE WAT BY DIE ARTIKEL INGESLUIT KAN WORD:

- Die naam van die choreograaf moet iewers verskyn. Geen punte toegeken nie.
- **Toepassing van die *korrekte formaat* vir 'n artikel moet insluit:**
 - Geskikte titel
 - Inleiding
 - Gevolgtrekking

(1)

MAKSIMUM LAEVLAKPUNTE = 7

- **Bekende *feite* oor die choreograaf se loopbaan as 'n danser en as 'n choreograaf kan insluit:**
 - Vroeë opleiding/gebrek aan opleiding
 - Dansstyle aangeleer
 - Geselskappe by wie hy/sy opgetree het/met wie hy/sy geassosieer het/gestig het
 - Rol in die geselskap, bv. danser/direkteur/choreograaf, ens.
 - Danswerke waarin hulle opgetree het
- **Mense/Sosiopolitieke konteks wat sy/haar werk beïnvloed het of met wie sy/hy saamgewerk het, moet op 'n werk wat die kandidaat gesien het, toegepas word. Dit kan insluit:**
 - Mense/Onderwysers/Choreograwe/Direkteure, ens.
 - Plekke waar hulle grootgeword/gedans het
 - Politieke omgewing
 - Sosiale omgewing
 - Medewerking met geselskappe/onderwysers/direkteure/dansers/studente en enige ander relevante inligting wat die choreograaf se ontwikkeling beïnvloed het
 - Enige ander relevante inligting

(7)

MAKSIMUM MEDIUMVLAKPUNTE = 7

- **Die *choreografiese benadering* tot sy/haar danswerke en/of sy/haar eie *unieke dansstyl* kan die volgende insluit:**
 - Gebruik van improvisasie, of nie
 - Gebruik van dansers
 - Gebruik van produksie-elemente
 - Gebruik van musiek/begeleiding
 - Die tema/bedoeling, ens. wat meesal in die danswerke voorkom
 - Choreografiese strukture soos toeval/onkonvensionele dansruimtes, ens.
 - Gebruik/nie programnotas nie – gehoor se ervaring
 - Mense/Onderwysers/Choreograwe/Direkteure, ens. en hoe hulle die choreograaf se unieke styl beïnvloed het
 - Plekke waar hulle grootgeword/gedans het en die invloed op die choreograaf se styl
 - Politieke omgewing en die invloed op die choreograaf se styl
 - Sosiale omgewing en die invloed op die choreograaf se styl
- **Die choreograaf se *belangrike prestasies en bydraes* tot die danskuns in Suid-Afrika kan die volgende insluit:**
 - Pryse/Toekennings ontvang
 - Geselskappe gestig
 - Werkskepping
 - Politieke/Sosiale stellings
 - Onderrig/Opleiding van dansleerders/studentedansers
 - Skep nuwe geslag choreograwe
 - Suid-Afrikaanse dans word internasionaal erken
 - Ontwikkel nuwe en unieke Suid-Afrikaanse dansstyle

(7)

[15]

VRAAG 9: GESKIEDENIS VAN HOOFDANSVORM EN INHEEMSE DANS

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Geskiedenis van hoofdansvorm en inheemse dans						
9.1.1 Geen punt vir noem nie			√			
9.1.2 Kenmerke en beginsels van hoofdansvorm (herken)			√		6	
9.1.3 Oorsprong en geskiedenis (herroep)			√	5		
9.2 Inheemse dans (motiveer)			√			4

VOORBEELD VAN EEN MOONTLIKE ANTWOORD:

9.1 9.1.1 Ballet as hoofdansvorm (geen punt nie)

9.1.2 **Ken 6 punte toe as die kandidaat SES kenmerke en/of beginsels van sy/haar dansvorm kan beskryf. EENwoord-antwoorde sal nie aanvaar word NIE.**

Kenmerke:

Dit verwys na 'n tipiese eienskap wat gewoonlik in 'n dansvorm gevind kan word, bv.

- Kostuums/Klere/Bykomstighede
- Gebruik van verhoog/agtergrond/verhoogplasing
- Gebruik van musiek/begeleiding
- Bedoeling – rede/storie/betekenis

VOORBEELD: Kenmerke van klassieke ballet

- Klassieke ballet is gegrond op klassisisme in die skilderkuns en beeldhouwerk wat 'n ideale liggaam toon.
- Dit het 'n streng sin vir balans en formele ontwerp.
- Ballet behels detail en presiesheid van beweging en gebare, passies en posering wat met mekaar en die sentrale lyn van balans verband hou om perfekte harmonie, grasie en 'n gebalanseerde pose te vertoon.
- Klassieke ballet het oorspronklik slegs klassiekemusiek-partiture gebruik, maar deesdae word 'n verskeidenheid musiek gebruik.
- Hierdie dansvorm word geken aan die uitwaartse rotasie van die bene uit die heupgewrigte, gestrekte voete asook die vyf posisies van die voete, geronde armlyne en vaste posisies van die arms.
- Vroulike dansers doen pointe-werk – geblokte puntskoene word gedra en dansers dans op die punte van hulle tone.
- Die dansers dra gewoonlik oordadige kostuums.

Beginsels:

Dit is die algemene wette of teorieë wat die bewegingswoordeskat (maniere om te beweeg) van die dansvorm ondersteun.

VOORBEELD: Beginsels van klassieke ballet

- Liggaamshouding: Die bolyf moet regop (in posisie) gehou word en deur die hoofbeweging ondersteun word wat in die arms en bene plaasvind.
- Uitdraai: Uitwaartse rotasie van die bene in die heupe, noodsaaklik vir klassiekeballet-tegniek.
- Plasing: Rig die kop, ruggraat en ledemate in lyn met mekaar om 'n geordende, gebalanseerde vorm te bereik.
- Wette van balans: 'n Teenwig/Ewig van ledemate om ewewig/balans te handhaaf (ewe veel gewig rondom 'n sentrale punt).
- Basiese reëls van die kop, bene, arms en liggaam – die spesifieke maniere waarop dit gebruik word met betrekking tot mekaar.
- Swaartekrag: Ballet trotseer swaartekrag.

(6)

9.1.3

Ken 5 punte toe as die kandidaat VYF belangrike feite oor die agtergrond van sy/haar hoofdansvorm kan identifiseer. Meer inligting as wat van die kandidate verwag word, is ingesluit om nasieners te lei.

Oorsprong:

- Catherine de Medici van Italië het die hofballet, soos dit genoem is, na die Franse hof gebring toe sy in 1533 met Hendrik, die Hertog van Orleans, seun van die Franse koning, getroud is.

Geskiedenis:

- Koning Lodewyk XIV (die Sonkoning) het in 1661 die Royal Academy of Dance in Parys gestig om standarde vir die vervolmaking van die danskuns daar te stel.
- Dansonderwysers en professionele dansers is opgelei en die passies en bewegings van die hof en karakterdanse is gekodifiseer.
- Ballet het in die loop van die 18de eeu (1700–1800) van die howe na die teaters verskuif. Ballet het in die eerste deel van die eeu om mitologiese temas en karakters gedraai; in die tweede deel het ballet op meer menslike temas en karakters gefokus. Beide dans en gebaarspel is gebruik om verskillende stories te vertel.
- Teen die 19de eeu (1800–1900) het ballet 'n gevestigde teatervorm geword wat oor Europa versprei het.
- In die Romantiese Tydperk, met sy drang na die verbeeldingryke en bonatuurlike, het vroulike dansers op die punte van hulle tone begin dans; 'n gebruik wat vroulike balletdansers steeds behou.

- Die gewildheid van ballet het in die tweede helfte van die eeu in Europa begin afneem, maar in Tsaristiese Rusland vooruitgegaan. Daar is vollengte storieballette in die Tsaristiese klassieke styl teen die einde van die eeu aangebied.
- Die Diaghilev Ballets Russes (Russiese ballet) het kort daarna tot stand gekom. Dit was hierdie groep wat ballet in lewenskragtige moderne kuns verander het wat die werke van toonaangewende komponiste, ontwerpers en visuele kunstenaars van daardie tyd gebruik het.
- Die Ballets Russes het bygedra tot die ontwikkeling van klassieke ballet as die globale dansvorm wat ons vandag ken. Die invloed van die Ballets Russes op die Britse danstoneel is in die Britse Statebondslende herhaal, onder meer, natuurlik, in Suid-Afrika.
- Die Ballets Russes het ons die eenbedryfballet, die abstrakte ballet, die sielkundige ballet en ballette met kontemporêre temas gegee.
- Sedertdien het ons die beperkinge/grense van ballettegniek en -styl geweldig uitgebrei. Ons dryf die liggaam al hoe verder, strek liggaamslyne al hoe verder, verhoog die liggaam se trotsering van swaartekrag met asemrowende spronge en draaie in die lug en beklemtoon die oënskynlike inspanningsloosheid van balletbeweging wat die uiterse beheer wat nodig is om dit te bereik, vermom.

(5)

9.2 **Ken 4 punte toe as die kandidaat in paragraafformaat kan bespreek wat in die 21ste eeu inheemse dans (met betrekking tot deelnemers en gemeenskappe) beïnvloed het en hoe dit in vandag se samelewing gebruik, waargeneem en waardeur word.**

MOONTLIKE ANTWOORDE DEUR KANDIDATE:

- Inheemse dans word deur ander dansgenres beïnvloed en dit beïnvloed weer op sy beurt ander dansgenres.
- In Suid-Afrika word inheemse dans dikwels met moderne en kontemporêre dans saamgesmelt en fusie-dans of Afro-fusie genoem.
- Met die ineenstorting van stamgemeenskappe en verskillende leefstyle, gaan baie inheemse danse verlore en verloor waarde.
- Inheemse dans word nie meer net van geslag tot geslag oorgedra nie, maar word op skool aangebied.
- Inheemse danse word op politieke byeenkomste opgevoer om die mag en krag van politieke partye te versterk.
- Inheemse danse word in musiekblyspele gebruik en op die verhoog opgevoer.
- Tegnologie het inheemse dans wêreldwyd toegankliker gemaak deur die gebruik van You Tube, DVD's, selfone, ens.
- Kandidate kan enige ander invloede en voorbeelde bespreek.

(4)
[15]

LET WEL: Kandidate het 'n keuse tussen VRAAG 10 en VRAAG 11.
Indien meer as een vraag beantwoord is, sien slegs die EERSTE
ANTWOORD na.

VRAAG 10: INTERNASIONALE DANSWERK – GHOST DANCES (Keusevraag)

FOKUS VAN VRAAG + <i>kognitiewevlak-beskrywers</i>	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
<i>Ghost Dances</i>			√	8		
Sinopsis (verduidelik) Produksie-elemente (beskryf)			√		8	
Bewegingswoordeskat (bespreek) Simboliek gebruik (ontleed)			√			2
Hele opvoering (evalueer)			√			

Kandidate sal 'n wye reeks inligting verskaf afhangend van hulle inligtingsbronne/ handboeke/DVD-materiaal wat besigtig is.

Gebruik professionele oordeel wanneer die gehalte van die kandidaat se antwoord geassesseer word.

Die kandidaat se antwoord moet verband hou met hoe Bruce die boodskap van hierdie danswerk uitbeeld.

Evalueer die hele antwoord in konteks om te bepaal wat die kandidaat weet en ken dienooreenkomstig punte toe.

MOONTLIKE ASPEKTE WAT BY DIE OPSTEL INGESLUIT KAN WORD:

Christopher Bruce besin oor sosiale en politieke standpunte in hierdie danswerk.
Hy beeld sy boodskap deur die mense in hierdie verhaal uit.

MAKSIMUM LAEVLAKPUNTE = 8

Verduidelik die sinopsis/bedoeling wat die volgende kan insluit:

- *Ghost Dances* is gegrond op die onskuldige burgers van Suid-Amerika wat in die politieke kwessies van Pinochet se regime vasgevang was.
- Sedert die Spaanse verowering is baie mense gemartel en vermoor omdat hulle te uitgesproke was.
- Die musikant Victor Jara speel 'n rol in van Inti-Illimani se musiek in *Ghost Dances* en sy storie word deur sy weduwee Joan Jara vertel. Dit het Christopher Bruce geïnspireer om *Ghost Dances* te choreografeer. Jara is gemartel en vermoor as gevolg van sy uitgesproke standpunte teen die regering.
- In hierdie dans het Bruce die volgehoue verwoesting van politieke onderdrukking in daardie tyd vasgevang, hoe hulle geleef het en hulle moed/dapperheid ten spyte van teëspoed.
- Bruce het sy tema aan die jaarlikse 'Day of the Dead'-fees ontleen. Baie ou godsdienste gebruik hierdie eenvoudige en naïewe beeld van geraamtes as simbole of figure van hulle geloof. Mense verheerlik hulle gestorwe geliefdes deur hulle gesigte te verf om 'n kopbeen voor te stel.
- Diablada/Boliviëse maskers stel die duiwel in godsdienstige seremonies voor. Hierdie maskers beeld onderwêreldfigure uit en word in verskillende danse, vir verskillende kulture, op verskillende maniere gebruik.

Beskryf the produksie-elemente – stelle en kostuums – wat die volgende kan insluit:**Kostuums:****Die Dooies:**

- Die Dooies dra alledaagse klere wat gewone mense voorstel wat in die oorlog vasgevang is. Dit toon dat die boodskap universeel is.
- Die klere is stukkend en geskeur wat die brutaliteit van die regime toon.
- Die klere toon die verskillende sosiale status/agtergrond van die mense asook ouderdom – simboliseer dat almal deur hierdie oorlog geaffekteer word.
- Enige ander geskikte antwoorde.

Die Spoke:

- Die Spoke stel die bose regime/oorlog wat in Chile plaasvind, voor. Dit is egter 'n danswerk wat 'n universele boodskap het. Enige persoon kan daarby aansluiting vind.
- Die kostuums van hierdie spokerige figure dra by tot die stemming ('mood') en skep 'n angswekkende atmosfeer.
- Die kopbeenagtige maskers bedek die hele gesig en steek die persoon daaragter heeltemal weg; die donker, hol oogkaste laat dit lyk asof daar niks daarbinne is nie.
- Omdat die identiteit van die persoon agter die duiwelagtige masker onbekend is, word 'n ongemaklike gevoel geskep as jy na die bose glimlag kyk.
- Enige ander geskikte antwoorde.

Die Stel:

- Die agtergrond van die stel is 'n rotsagtige plek in die Andesgebergte wat die ingang/bek van 'n spelonk voorstel. Dit stel die 'wagkamer' vir die Dooies voor waar hulle hulle stories vertel voordat hulle wreedagtig vermoor word.
- Die verhoogplasing (Andesgebergte) is ook verteenwoordigend van Suid-Amerika wat die oorspronklike inspirasie vir hierdie werk was.
- Die rotsagtige strukture word deur die Spoke gebruik om op te hurk en te lê wat tot hulle dieragtige teenwoordigheid bydra en ook hulle ongeërgdheid vir die benarde toestand van die Dooies beklemtoon/uitlig.
- Enige ander geskikte antwoorde.

(8)

MAKSIMUM MEDIUMVLAKPUNTE = 8**Bespreek die bewegingswoordeskat wat die volgende kan insluit:**

- Die Spoke gebruik baie atletiese bewegings asook die vloer wat 'n gevoel van baie primitiewe/dieragtige wesens skep en 'n skrikwekkende prentjie optower. Dit laat jou angstig voel/wagtend dat iets slegs (oorlog/die dood) gaan plaasvind.
- Die Spoke gebruik baie gebare wat ook dreigend is, soos die leë blik na beide die gehoor en die kant van die verhoog asof hulle vir hulle volgende slagoffers wag.
- Dit lyk asof die Spoke voortdurend op hulle hoede is, asof hulle vir hulle prooi – oorlogslagoffers – wag.
- Die gebruik van kanon en eenheid in die trio's van die Spoke skep die gevoel van 'n trop – geen individualiteit nie, terwyl die Dooies in verskillende groepe en kombinasies met 'n baie breër bewegingswoordeskat werk wat hulle individualiteit en eie persoonlike verhaal vertoon.
- Sterk motiewe is in hierdie werk gebruik – die wye plië in tweede met uitgestrekte arms asof daar om hulp gevra word. Die magsvuis gebruik deur die Dooies wat verset toon teen die situasie waarin hulle hulleself bevind.
- Die gebruik van volksdanse skep die gevoel van die Suid-Amerikaners se lewensvreugde – lewenskrag om in teëspoed op te staan.
- Enige ander geskikte antwoorde.

Ontleed die simboliek gebruik wat die volgende kan insluit:

- Die kenmerkende, ritmiese bewegings wat uitgevoer word op Suid-Amerikaanse volksmusiek wat jou bybly, simboliseer die onskuldige mense van Suid-Amerika deur die eeue heen.
- Die spookagtige figure simboliseer die Spaanse Pinochet-regime.
- Die Dooies simboliseer onskuldige mense wat in die oorlog vasgevang is en hoe hulle lewens wreedagtig onderskep word.
- Die drupklankeffekte wat gebruik word, skep 'n gevoel van vrees wat die lewe wat verbygaan/bloed wat drup, ens. kan simboliseer.
- Baie van die bewegings het sterk simboliese beelding – die drie meisies wat in die dood deur die drie Spoke opgelig word, kan die drie kruise in die Bybel wees.
- Die kleure van die kostuums kan simbolies wees, bv. die rooi rok simboliseer liefde/dood/woede. Die wit rok simboliseer reinheid/onskuld.
- Enige ander geskikte antwoorde.

(8)

MAKSIMUM HOËVLAKPUNTE = 2**Evalueer die impak van die hele opvoering en hoe die boodskap oorgedra is:**

- Kandidate sal hulle eie evaluering van die werk verskaf. Hulle moet hulle kommentaar kan regverdig met feite uit die werk.

(2)

[18]**OF****VRAAG 11: INTERNASIONALE DANSWERK (Keusevraag)**

INTERNASIONALE CHOREOGRAWE	DANSWERKE
George Balanchine	<i>Apollo of Jewels (Emeralds, Rubies, Diamonds)</i>
Alvin Ailey	<i>Revelations</i>
Martha Graham	<i>Lamentation of Errand into the Maze</i>
Mathew Bourne	<i>Swan Lake of Cinderella</i>
Pina Bausch	<i>The Rite of Spring</i>
William Forsythe	<i>In the Middle, Somewhat Elevated</i>
Jiri Kylian	<i>Wings of Wax</i>
Mats Ek	<i>Giselle of Swan Lake of Carmen</i>
Rudi van Dantzig	<i>Four Last Songs</i>

FOKUS VAN VRAAG + kognitiewevlak-beskrywers	ONDERWERPE			VERMOËNSVLAKKE		
Internasionale danswerke	1	2	3	LAAG	MEDIUM	HOOG
Sinopsis (verduideliking)			√	8		
Produksie-elemente (beskryf)						
Bewegingswoordeskat (bespreek)			√		8	
Simboliek gebruik (ontleed)						
Innoverende aspekte (regverdiging)			√			2

Kandidate sal 'n wye reeks inligting verskaf afhangend van hulle inligtingsbronne/handboeke/DVD-materiaal wat besigtig is.

Gebruik professionele oordeel wanneer die gehalte van die kandidaat se antwoord geassesseer word.

***Evalueer die hele antwoord* in konteks om te bepaal wat die kandidaat weet en ken dienooreenkomstig punte toe.**

MOONTLIKE ASPEKTE WAT BY DIE OPSTEL INGESLUIT KAN WORD:

- Die naam van die choreograaf en danswerk. Geen punte toegeken nie.

MAKSIMUM LAEVLAKPUNTE = 8

- **Verduidelik die sinopsis/bedoeling wat die volgende kan insluit:**

- Dele
- Narratief (Verhalend)/Abstrak
- Rede waarom die werk geskep is
- Enige ander geskikte antwoorde.

- **Beskryf die produksie-elemente wat die volgende kan insluit:**

- Kostuums/Grimering:
 - Kleure
 - Style
 - Effekte
- Stelle/Rekwisiete:
 - Beelding/Beelde
 - Ontwerp
 - Posisie
 - Gebruik
- Enscenering/Mise-en-scène ('Staging'):
 - Tipe verhoog
 - Grootte van verhoog
 - Hoe dit gebruik is
- Ligte:
 - Kleure
 - Effekte
 - Posisies
- Musiek/Begeleiding:
 - Genre/Styl
 - Instrumentasie/Liedjies/Woorde
 - Musiekelemente
 - Gehalte
 - Effekte
- Enige ander geskikte inligting

(8)

MAKSIMUM MEDIUMVLAKPUNTE = 8**• Bespreek die bewegingswoordeskat wat die volgende kan insluit:**

- Choreografiese elemente:
 - Kanon/Eenheid/Simmetrie/Asimmetrie, ens.
- Danselemente:
 - Ruimte/Tyd/Krag
 - Dinamiek
- Styl(e):
 - 'Listing'
 - Mengsel van style
 - Werklike bewegings
 - Kenmerke/Beginsels
- Unieke eienskappe van die choreograaf:
 - Tweepas/Pas de deux
 - Bewegings
 - Geslagspesifieke rolle
 - Eienskappe
- Groeperings
- Enige ander geskikte antwoorde

• Ontleed die simboliek wat die volgende kan insluit:

- Produksie-elemente:
 - Simboliek: kostuums/kleure/style gebruik ens.
- Bewegings:
 - Gebare/Mimiek
 - Motiewe
- Sinopsis/Bedoeling:
 - Ander betekenis as die vanselfsprekende
 - Universele betekenis
- Musiek/Begeleiding:
 - Effekte simboliseer iets anders as die vanselfsprekende
 - Liedjies/Woorde simboliseer bedoeling
- Enige ander geskikte antwoorde

(8)

MAKSIMUM HOËVLAKPUNTE = 2**• Bespreek TWEE innoverende aspekte van hierdie werk wat die volgende kan insluit:**

- Styl(e)
- Enscenering/Mise-en-scène ('Staging')
- Inhoud
- Produksie-elemente
- Enige ander geskikte antwoorde

(2)
[18]

VOORBEELD VAN 'N MOONTLIKE ANTWOORD:
Apollo gehoreografeer deur George Balanchine.**Verduidelik die sinopsis/bedoeling:****Toneel 1:**

- *Apollo* gaan oor die proses van evolusie en groei want ons sien hoe Apollo gebore word en van 'n seun in 'n volwassene verander.
- Die ballet open met die geboorte van Apollo teen 'n helderblou agtergrond op 'n hoë rots in Delos, 'n Egeïese eiland.
- Leto gee op hierdie hoë rots aan Apollo geboorte.
- Die seunsgod bevry homself van die doeke waarin hy toegedraai is aan die voet van die rots (in latere weergawes as trappe wat na 'n platform oploop, voorgestel), en begin om te lewe en met die wêreld kommunikeer.
- Drie muses wat skitterwit kostuums dra, dans solovariasies voordat Apollo 'n pas de deux dans met Terpsichore, die muse van dans.
- Twee diensmaagde gee hom 'n luit.
- Dit is 'n teken van sy toekomstige grootheid in musiek.

Toneel 2:

- Apollo verskyn op die middelverhoog met sy luit.
- Die drie muses, Calliope, Polythymnia en Terpsichore nader hom vir eerbetoen.
- Apollo gee elk van die muses 'n simbool wat pas by haar kunsvorm.
- Calliope, muse van poësie, kry 'n klipplaat ('tablet'); Polythymnia, muse van toneelspel, kry 'n masker en Terpsichore, muse van sang en dans, kry 'n lier.
- Die drie muses dans met hulle geskenke en dan voer Apollo 'n variasie op.
- Terpsichore sluit by hom aan en hulle dans 'n grasieuse pas de deux.
- Calliope en Polythymnia sluit by Apollo en Terpsichore aan in 'n vreugdevolle koda.
- Apollo hoor die stem van sy vader Zeus wat hom na Olympus ontbied.
- Hy lei die muses na die voet van 'n hoë rots en begin om na die kruin van die heilige berg Parnassus te klim.
- Leto, sy moeder, verskyn aan die kant van die verhoog en hou haar seun se vertrek dop.

Beskryf die produksie-elemente wat die volgende kan insluit:

- 'n Helderblou agtergrond op 'n hoë rots (in latere weergawes as trappe wat na 'n platform oploop, voorgestel), wat 'n Egeïese eiland voorstel, word gebruik.
- Die dansers dra uitrustings in die tipiese Griekse styl.
- Die baba-god is in doeke toegedraai.
- Apollo dra later 'n kort goue tuniek.
- Drie muses dra skitterwit kostuums.
- Musiek is gekomponeer deur Igor Stravinsky (1882–1971), in Rusland gebore, en as een van die grootste komponiste van die 20ste eeu erken.
- Stravinsky was diep geïnteresseerd in Griekse mitologie.
- Hy komponeer die partituur as 'n ballet.
- Balanchine se choreografie harmonieer perfek met Stravinsky se musiek, wat tussen dinamiese speelsheid en plegtige oomblikke wissel.
- Stravinsky het 'n verfynde partituur met 'n vereenvoudigde orkes voortgebring.
- Dit is slegs vir 34 snaarinstrumente geskryf en is konsekwent klassiek in styl met helderheid, kalmte en selfs rustigheid in die musiek, maar ook oomblikke met ritmiese vitaliteit, jazz-infleksies, droë harmonieë, 'n oorvloed perfekte akkoorde en skaars politoniese superimposisie.

(8)

Bespreek die bewegingswoordeskat wat die volgende kan insluit:

- Die choreografie is op die klassieke tradisie gebaseer, maar bring allerhande verskillende passies, variasies en balletattitudes in die danskomposisie in vir die een manlike en drie ballerinas.
- Dit het heeltemal nuwe hysings, sinkopasies, elevasies en atletiese bewegings en daar word selfs spindraaie op die hakke uitgevoer.
- Dansers gebruik soms parallelle bene in plaas van uitgedraaide bene.
- Gebuigde in plaas van gepunte voete word dikwels gebruik.
- Die hande is skerp by die gewrigte gebuig.
- Baie atletiese en vinnige beenwerk, onverwagse gewigsverskuiwings en energieke bewegings word gebruik.
- Die arabesque-lyn word gebruik; alhoewel dit in verskeie ondersteuningsmiddele gebruik word wat innoverend en van die asmiddelpunt (spilpunt) af is, dien die lyn steeds sy tradisionele doel om op die ballerina se been te fokus.

Ontleed die simboliek gebruik wat die volgende kan insluit:

- 'n Helderblou agtergrond op 'n hoë rots (in latere weergawes as trappe wat na 'n platform oploop, voorgestel), simboliseer 'n Egeïese eiland.
- Die luit wat Apollo in Toneel 1 kry, is simbolies van sy toekomstige grootheid in musiek.
- Die klipplaat wat Apollo aan Calliope gee, is simbolies van haar gebruik van poësie.
- Die masker wat aan Polythymnia gegee word, simboliseer die mag van gebare.
- Die lier wat aan Terpsichore gegee word, is simbolies van haar sang en dans.

(8)

Bespreek TWEE innoverende aspekte van hierdie werk wat die volgende kan insluit:

- Balanchine het sy eie teorieë oor verhoogpatroon, ontwerp en die verhouding tussen musiek en dans ontwikkel.
- *Apollo* kombineer tradisionele balletstyl met die geometriese eenvoud van modernisme, 'n roemryke voorbeeld van die kuns wat as Neoklassisisme sou bekend staan.
- Balanchine se eenvoud van modernisme het tot die evolusie van klassisisme gelei wat die stempel van New York City Ballet geword het.

(2)

[18]

TOTAAL AFDELING B: 60
GROOTTOTAAL: 100